

Natura 2000 gebied 89 - Eilandspolder

CONCEPT GEBIEDENDOCUMENT

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Meren en Moerassen
Status:	Habitatrichtlijn + Vogelrichtlijn
Site code:	NL3004002 + NL4000056
Beschermde natuurmonument:	-
Beheerder:	Staatsbosbeheer, Landschap Noord-Holland, particulieren
Provincie:	Noord-Holland
Gemeente:	Graft-De Rijk, Schermer
Oppervlakte:	1.416 ha

Gebiedsbeschrijving

De Eilandspolder is vanaf het eind van de 10e eeuw ontgonnen. Rond 1200 was het gebied omgeven door een aantal meren, die in open verbinding stonden met zee. Het water was soms behoorlijk in beweging, wat soms landafslag in de polder veroorzaakte. Mede hierom werden in de 13e en 14e eeuw dijken om de Eilandspolder gelegd. Langs de dijken ontwikkelden zich nieuwe bevolkingskernen. Vanaf deze tijd werden de ontginningen grootschaliger aangepakt. In de 17e eeuw werden de omringende veenmeren drooggelegd. Door oxydatie van het veen en de ontwatering daalde de bodem. Er ontstond een cyclisch proces van wateroverlast, ontwatering en bodemdaling. De Eilandspolder omvat hooi- en weilanden tussen brede watergangen met verlandingsvegetaties. Een klein deel is kragge-veenmosrietland. Het westelijk deel kent open waterrijk graslandgebied maar ook halfopen gebieden met spontaan opgekomen bosjes en rietkragen tussen de graslanden. Kenmerkend zijn de natuurlijk gevormde meertjes als de Knie, de Lei, Arismeer en Kruissloot.

Begrenzing

PM.

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H6430	Ruigten en zomen
H7140	Overgangs-en trilveen

Habitatrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1134	Bittervoorn
H1149	Kleine modderkruiper
H1340	Noordse woelmuis

Vogelrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
A034	Lepelaar - n

A050	Smient - n
A052	Wintertaling - n
A125	Meerkoet - n
A140	Goudplevier - n
A142	Kievit - n
A156	Grutto - n

Voorstel voor het toevoegen aan de database:

A295	Rietzanger - b ⁶
------	-----------------------------

Kernopgaven

- 4.09 **Compleetheid in ruimte en tijd:** Alle successiestadia laagveenverlanding in ruimte en tijd vertegenwoordigd: overgangs- en trilvenen (*trilvenen* en *veenmosrietlanden*) H7140_A en H7140_B met onder meer grote vuurvliinder H1060, groenknolorchis H1903 en vochtige heiden (*laagveengebied*) H4010_B, blauwgraslanden H6410, galigaanmoerassen *H7210 en hoogveenbossen *H91D0, in samenhang met gemeenschappen van open water.
- 4.11 **Plas-dras situaties:** Plas-dras situaties voor smienten A050 en broedvogels zoals porseleinhoen A119 en kempmaan A151, kwartelkoning A122 en noordse woelmuis *H1340.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

H6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (subtype B).

Toelichting De ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (subtype B) zijn van het brakke type, maar de brakke invloed is thans zeer beperkt. De vegetatiestructuur is van belang voor noordse woelmuis (*H1340).

H7140 Overgangs-en trilveen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit van overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).

Toelichting Plaatselijk komen in overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B) typisch brakke stadia van het overgangsveen voor met ruwe bies als kraggevormer. De structuur is van belang voor de noordse woelmuis (*H1340).

Soorten**H1134****Bittervoorn**

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied ligt binnen het hoofdverspreidingsgebied van de bittervoorn en is daarom van relatief groot belang voor de soort.

H1149**Kleine modderkruiper**

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De kleine modderkruiper verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding. De soort komt in Nederland algemeen en wijd verspreid voor.

H1340***Noordse woelmuis**

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied is van bijzonder belang voor de noordse woelmuis die landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. De soort komt hier over een groot deel van het (potentieel) geschikte leefgebied voor en heeft in de vorm van rietlanden, extensieve graslanden en eilandsituaties een uitstekend leefgebied.

Broedvogels**A295****Rietzanger**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 230 paren.

Toelichting De Zaanstreek is één van de kerngebieden voor de rietzanger in Nederland. Eilandspolder is daarvan een belangrijk onderdeel. Tellingen uit de 80-er jaren leverden maximaal 51 paren op, maar in de jaren daarna trad een duidelijke toename op. In 1999 werden 228 paren vastgesteld; ver boven het gewenste aantal voor een sleutelpopulatie. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding met betrekking tot de populatie omvang, is behoud voldoende. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

Niet-broedvogels**A034****Lepelaar**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de lepelaar o.a. een functie als foerageergebied. De data zijn nog niet geschikt voor een trendbeoordeling. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A050**Smient**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 7.000 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen smienten zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als slaappleaats en als foerageergebied. Aantallen fluctueren met een positieve tendens. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A052**Wintertaling**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 130 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de wintertaling o.a. een functie als foerageergebied. De data zijn nog niet geschikt voor een trendbeoordeling. Er is geen landelijke herstelopgave van toepassing dus handhaving van de huidige situatie is voldoende.

A125 Meerkoet

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 480 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de meerkoet o.a. een functie als foerageergebied. Recent zijn aantallen enigszins afgenomen. Er is geen landelijke herstelopgave van toepassing dus handhaving van de huidige situatie is voldoende.

A140 Goudplevier

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 150 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de goudplevier o.a. een functie als foerageergebied. De data zijn nog niet geschikt voor een trendbeoordeling. De landelijke herstelopgave is met name gebaseerd op de situatie buiten het Natura 2000 netwerk. Handhaving van de huidige situatie in de Eilandspolder is daarom voldoende.

A142 Kievit

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.200 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de kievit o.a. een functie als foerageergebied en slaappleats. De data zijn nog niet geschikt voor een trendbeoordeling. De landelijke herstelopgave is met name gebaseerd op de toekomstverwachting met het oog op de afname van de internationale populatie en intensivering van landbouw in het buitenland. Handhaving van de huidige situatie in de Eilandspolder is daarom voldoende.

A156 Grutto

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 170 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting Het gebied heeft voor de grutto o.a. een functie als slaappleats. Trendgegevens zijn niet beschikbaar. Handhaving van de huidige situatie is voldoende omdat de landelijk ongunstige staat van instandhouding vooral betrekking heeft op gebieden buiten het Natura 2000 netwerk.

Complementair doel**H1340 *Noordse woelmuis**

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied is van bijzonder belang voor de noordse woelmuis die landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. Ook Eilandspolder-west, dat alleen onder de Vogelrichtlijn valt, levert een bijdrage voor de instandhouding van deze soort. De soort komt hier over een groot deel van het (potentieel) geschikte leefgebied voor en heeft in de vorm van rietlanden, extensieve graslanden en eilandsituaties een uitstekend leefgebied.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H6430_B Ruigten en zomen (<i>harig wilgenroosje</i>)	-	-	=	=
H7140_B Overgangs- en trilvenen (<i>veenmosrietlanden</i>)	-	-	=	=

<i>Soorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1134 Bittervoorn	-	+	=	=
H1149 Kleine modderkruiper	+	+	=	=

H1340	Noordse woelmuis	--	++	=	=
<i>Broedvogelsoorten</i>		<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A295	Rietzanger	-	-	=	=
<i>Niet-broedvogelsoorten</i>		<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A034	Lepelaar	+	-	=	=
A050	Smient	+	-	=	=
A052	Wintertaling	-	-	=	=
A125	Meerkoet	-	-	=	=
A140	Goudplevier	--	-	=	=
A142	Kievit	-	-	=	=
A156	Grutto	--	S-	=	=

⁶ Herstel van een technische fout in database 2004.